Espoon seudun
koulutuskuntayhtymä Omnia
PL 77700
02070 ESPOON KAUPUNKI

omnia. fi

Asiantuntijalausunto

7.10.2024

Eduskunnan sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi
Maiju Tuominen
puh. 09 432 2293

HE 112/2024 vp — Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi
laeiksi: https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+112/2024.

OMNIAN ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle ammatillisen koulutuksen lain muuttamisesta.

Yleistä

Tavoitteet julkisen talouden kestävyyden vahvistamisesta sekä kuntien ja koulutuksen järjestäjiä koskevien normien purkamisesta on kannatettavia.

Ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat leikkaukset vuonna 2025 ovat kuitenkin kohtuuttoman suuria ja niiden toimeenpano toteutuu hallitsemattoman nopeasti.

Normien purkuun esitetyt toimet ovat kuitenkin säästötavoitteisiin suhteutettuna riittämättömät.

Rahoitusleikkaukset

Ammatillinen koulutus vastaa yksilön, yhteiskunnan ja työelämän tarpeisiin sekä muutoksiin laajasti ja ketterästi. Kun yli 120 miljoonan leikkaukset kohdistetaan aikuisiin osaamisen kehittäjiin, niin se aiheuttaa paljon huolta. Samaan kohderyhmään on kohdistunut juuri myös aikuiskoulutustuen poistuminen.

Työ- ja elinkeinoelämän osaamistarpeisiin vastaamisen rinnalla on ammatillisen koulutuksen tärkeäksi rooliksi ja tehtäväksi muodostunut yhteiskunnallinen tehtävä. Parhaillaan suunnitellaan ja sovitaan palvelutarjonnasta uusille työllisyysalueille. Oppivelvollisuuden laajennettua ammatillisen koulutuksen piirissä on merkittävä määrä opiskelijoita, joilla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia työllistyä.

Ammatillisen koulutuksen kehittämisen tueksi tarvittaisiin pidemmän tähtäimen visio ja suunnitelma, joka huomioisi koulutusmuotojen ja -asteiden välisen yhteistyön kansallisten ja alueellisten tavoitteiden saavuttamiseksi koulutus- ja osaamistason sekä kotoutumisen ja työllistymisen kysymyksissä.

Normien purku

Ammatillisen koulutuksen hallinnollisten prosessien tehostaminen on erittäin tärkeää ja henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman kirjaamisvelvoitteiden keventäminen on oikeansuuntainen esitys.

On kuitenkin huomioitava, että henkilökohtaista opintojen suunnittelua ei voi jättää oppivelvollisilta kokonaan tekemättä. Ammatillisen koulutuksen ydin on, että jokaisen opiskelijan yksilölliset lähtökohdat ja tavoitteet huomioidaan. Aiempien opintojen tunnistaminen ja vain yksi osa henkilökohtaistamista.

On kannatettavaa, että laista poistetaan velvoite laatia tutkintokohtainen osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö koulutuksen järjestäjät jatkossakin laatisi suunnitelmia arvioinnista kuten opetuksen toteutuksistakin, osana toiminnanohjausjärjestelmää.

Esitys neljän miljoonan säästöistä ammatillisen koulutuksen normien purun myötä yliarvioitu. Ammatillisen koulutukseen hallinnollista taakkaa ja tehtävien keventämistä on jatkettava. Opettajilta vapautuva työaika pitää suunnata opetuksen ja ohjauksen vahvistamiseen.

Espoossa 7.10.2024

Tuula Antola
kuntayhtymän johtaja
Omnia

Maija Aaltola
johtava rehtori
Omnia

OMNIA